

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Mi lesz a polgármesterekkel

A közigazgatási reform meglepetései — Miért aggódik Bratianu

— Bukaresti tudósítók távirata —

A közigazgatási reform, amelyen 1923 ősze óta dolgozott egy parlamenti bizottság, most már végre a kamara asztalán fekszik.

Különösen két probléma körül vitázott sokat a reformot előkészítő bizottság. Az egyik probléma az volt: vajon a nők is lehetnek-e tagjai a községi és városi képviselő-testületeknek? A másik: kinevezzék, avagy válasszák-e a polgármestereket?

Hogy legyen-e községi választójog a nőknek, azt Bratianu Jonel, aki jelenleg a belügyminiszterium ügyeit intézi, a törvényhozó testületek elbírálására bizza. Ellenben roppant kényesnek tartja a polgármester (primar) kérdését.

Az okirályság közigazgatási törvényében, valamint a reformjavaslatban is az áll, hogy a polgármestert választani fogják. De a kormány feje fél benne hagyni a törvényben ezt a rendelkezést. Miért? Azért — írja az Adeverul — mert Erdélyben, Bukovinában, Bessarabiában és Dobrudzsában igen sok község van, a melyekben a nem-román nép elem többséget képez. Már pedig, ha a közigazgatási törvény polgármesterválasztást írna elő, akkor nyilvánvaló, hogy

a nem-román lakosság maga fajtájabeli férfit választana polgármesterül.

Ez az, ami Bratianu miniszterelnököt a szabad polgármesterválasztással szemben elfogulttá teszi. Azt nem bánja, ha a községek önállóan gazdálkodik iskoláival, egyházaival, kórházaival stb., de

nem-román származású egyén a község legmagasabb pozíciójában — szerinte — veszedelmet jelentene a román kultúra és az állami egyház fejlődésére

és általában az állam magasabb érdekeire. Ezért Bratianunak intím meggyőződése az, hogy

a közigazgatási reform a polgármester kinevezését írja elő.

Viszont ez az állánpont szöges

ellentétben áll a közigazgatási reformnak azzal az elvével, a mely teljes decentralizációt hangoztat.

Innen van az, hogy a minisz-

terelnök először a szenátusnak nyújtotta be a reformjavaslatot, hogy lássa, milyen hatást vált ki és milyen vitát idéz fel a sajtóban.

Erdélyi magyar színésznők borzalmas automobil katasztrófája

Két halott, négy sebesült

Megrendítő automobilszerencsétlenség történt tegnap délelőtt Kolozsvár határában. A szerencsétlenségnek e pillanatban már két halottja van, két erdélyi magyar színésznő. Kivül négy súlyos sebesült a dési s kolozsvári kórházakban szenved. A halálos baleset részleteiről az Estilap kolozsvári tudósítója ezeket telefonálja:

Gáspár Jenő dési színtársulatának hat tagja csütörtökön délelőtt egy hatalmas autobuszon igyekezett Kolozsvár felé. Vasárnap délelőtt lett volna a színtársulat primadonnájának Kürthy Böskeének az esküvője Kolozsváron egy brassói textilgyárossal, s az esküvői ünnepségen ott akartak lenni a színház tagjai is.

Az autobuszban helyet foglaltak Gálffy Annus, Bence Böske Nagyváradon is jól ismert színésznők, továbbá Kürthy Böske, a szatmári színház tavalyi primadonnája, aki Váradon szintén több ízben vendégszerepelt, valamint Schreiber Sándor, aki éveken keresztül egy nagyvárad-i jegyiroda tisztviselője volt, végül pedig Kürthy Böske testvérbátyja.

A társaságnak délelőtt tizenegy órakor kellett volna Kolozsvárra érkeznie, ahol már várta őket Kürthy Böske vőlegénye.

Az autobusz az uton defektust kapott és a társaság három órát volt kénytelen vesztegelni az országúton. Amikor az autót hibát kijavították, s a gépkocsi újból utnak indulhatott,

a társaság tagjainak unszolására a soffőr teljes sebeséggel rohant az országúton.

Nagyiklód határánál az ut me-

rész ivben kanyarodik el és a kanyarulatnál egy fahid vezet át a Szamoson. A soffőr nem ismerte az utat és

az autó vad iramban száguldott a kanyarulat felé. Az utolsó pillanatban vette észre a soffőr a hidat, fékezni próbált, de már késő volt és az autó vad lendülettel vágódott a hid karfájának.

Ami ezután történt, pillanatok műve volt. Néhány szörnyű sikoltás, a hid karfája recsegve-topogva szétvált

és az automobil felborulva hat méteres mélységbe, a Szamos jegére zuhan.

Az automobil pozdorjává tört és maga alá temette a társaság tagjait. Ezek kivétel nélkül elvesztették eszméletüket.

Az elhagyott uton, a nagy hidegben nem volt közlekedés. A gépkocsi utasai teljesen marokra hagyva heverték az automobil roncsai között. Hosszú percek teltek el. Elsőnek Schreiber Sándor nyerte vissza eszméletét. Nagy nehezen kimászott a felborult karusszéria alól, aztán segítségért kiáltozott. Segélykiáltásaira azonban senki sem jelentkezett.

Erre a súlyosan sebesült ember elindult a Szamos Orvost keresett, orvos sehonnán nem került elő.

Végül kétségbeesésében bement a postára és Désre, majd Szamosújvárra telefonált segítségért.

Később a község néhány lakosával visszasielt a katasztrófa színhelyére. Hosszas igyekezet után sikerült is az autót felemelni és

a még mindig eszméletlenül heverő áldozatokat kiszedték

Beteg a pápa

Rómából jelentik: A pápa influenzában megbetegedett és Karácsony estéjén nem vehetett részt a szentév megnyitó szertartásán.

MAI ZURICHI NYITÁS

BERLIN	12275	PRAGA	1560
NEWYORK	51525	BUDAPEST	7125
LONDON	2427	BUKAREST	265
PÁRIS	2780	BÉCS	7250

a romok alól. Elsőnek Bence Böske színésznőt emelték ki, aki azonban akkor már halott volt. Kürthy Böske nem sikerült eszméletre téríteni, félholtan szedték ki a gépkocsi romjai közül, de a többiek lassanként magukhoz tértek.

Szörnyű szenvedések között parasztszekérre rakták a szerencsétlenség áldozatait és Kürthy Böskeét valamint a bátyját, a halott Bence Böskeét bevitték Kolozsvárra, a többieket a dési kórházba szállították.

A kórházakban aztán megállapították, hogy

Gálffy Annus lábtörést szenvedett, Perényi Mancsi pedig a karját törte el.

A kolozsvári kórházban megoperálták Kürthy Böskeét, aki belső sérüléseket szenvedett,

A primadonna, anélkül, hogy egy pillanatra is visszanyerte volna eszméletét, — meghalt.

A szerencsétlen színésznő halála, akit esküvője napján ért utól ez a tragikus végzet, erdélyszerte megdöbbenést kelt.

Bence Böskeét ma délelőtt temették el Kolozsváron, a közönség óriási részvéte mellett. — Kürthy Böskeét holnap temetik. A két színésznő temetését az országos színészegyesület rendezi.

Délután is megtekinthetők az állampolgársági listák

Az állampolgársági listának közszemlére helyezése a karácsonyi ünnepek alatt, négy napon keresztül szintén szünetelt. Miután most már a január 3-iki terminus rohamosan közeledik, amikor is a listák megtekintését végérvényesen lezárják, dr. Vostinár János főjegyző intézked-

APOLLO MOZGÓ 520

1924. december 27-én szombaton

Pat és Patachon-vigjáték a Szerelem a hóban

Ezt megelőzi egy végtelenül kacagtató Monty Banks-burlesk
A házbérlejárata.

Holnap, vasárnaptól kezdve

Lagerlöf Zelma világhírű regénye

Az iramszarvas csodája

Ezt megelőzi: egy kitűnő Monty Banks
2 felvonásos burleszk.

sére a jövő héten újév kivételével mindennap délután is hivatalos órákat tartanak és a lista mindenkinek rendelkezésére áll.

Hírek

Az Ungár Testvérek kiegyeztek a Renner-börgyárral

Az Estilap hírt adott arról, hogy a vizsgálóbíró elrendelte a bűnügyi zárlatot a nagyváradi Emerun (Ungár Testvérek és a Fehér és Nagy gummiár nagykereskedés vagyonára. A bűnügyi zárlat Fehér és Nagy több hitelezőjének köztük a kolozsvári Renner-börgyárnak följelentése következtében történt, amely szerint a Fehér és Nagy cég tulajdonosai üzletüket egyik hitelezőjükre, az Ungár Testvérekre ruházták anélkül, hogy hitelezőjüket kielégítették volna.

Most arról értesülünk, hogy az érdekelteknek sikerült békésen elintéznük az ügyet és pedig olyképp, hogy az Emerun magára vállalta a Fehér és Nagy cégnek a Renner-börgyárral és az ügyben szereplő többi céggel szemben fennálló tartozásait. Az egyezség megtörténtekor természetesen a lefoglalt ingóságokat feloldották a bűnügyi zárlat alól. A vizsgálóbíró a feljelentést alaptalannak találta.

* Fogva marad a Lassen-cég igazgatója. A királyi ítélőtábla szerdán foglalkozott Koppel Arthur, a Karl Lassen cég igazgatójának felfolyamodásával és jóváhagyta a vádtanács letartóztatási fogyanatosító határozatát. Így az igazgató fogságban marad.

* Tamás Alfréd énekel a barátok templomában. Tamás Alfréd, a váradi színház egykori kiváló baritonistája holnap vasárnap délelőtt fél 12 órakor a barátok templomában énekelni fogja az Ave eginát. Orgonán kíséri Bánácss László lelkész, az Orsolya zárda igazgatója.

x Barát Móríc festőművész gyűjteményes kiállítását nézze meg a Helikonban Str. Bratianu (Szaniszló-u.) 1. Belépti díj nincs Nyitva egész nap.

x Flohr harisnya Darvasnál 67 lei.

* Bacaloglu ezredes a trónörökös-nél volt kihallgatáson. Carol trónörökös december 24-én egy óras magánkihallgatáson fogadta Bacaloglu György ezredes, a nagyváradi Cele Trei Crisurikulturális egyesület elnökét. Bacaloglu ezredes erdélyi kulturális ügyekről referált a trónörökösnek, aki a referatutumot láthatóan élénk érdeklődéssel kísérte.

* A Kereskedelmi Utazók Egyesülete értesíti tagjait, hogy a 28-ra összehívott közgyűlés nem a Kereskedelmi és Iparkamarában, hanem a Palace étteremben kis termében lesz d. e. 10 órakor megtartva. Kérjük minden tag megjelenése.

**Vasárnap Gyermekmatiné
TWIST OLIVER**
Dorian-film. Jackie Coogan.

x Kósa György, a kiváló zongoraművész holnap, vasárnap este tartja hangversenyét a Kath. Körben. Tekintettel a rendkívül hosszú műsorra, a koncert pontosan 9 órakor veszi kezdetét. Jegyek vasárnap déli 1 óráig a Musicában, esti 7 órától a Kör pénztáránál válthatók.

x Szilveszter estéjén nagy táncos mulatságot rendez a Kath. Nővédő Egyesület. Ezer érdekes aktualitás, szerencsejáték, tánc stb. fog leperegni a nézők szeme előtt. Terített asztalok, hideg és meleg italok. Jó cigány. Mindenki ott lesz, aki jól akarja végezni és még jobban kezdeni az új évet! — Jegyeket a főúti Hangya árusít. s az ára 50 lei. Kezdeté 9 órakor.

* A Gyermekbarát közgyűlés vasárnap lesz. Nagyváradi legrégibb jótékony egyesülete a Gyermekbarát, amely már annyi ezer és ezer szegény iskolás gyermeknek tette lehetővé ruhát és cipőt segítségével az iskolába járást: f. hó 28-án, vasárnap tartja meg rendez évi közgyűlését. A közgyűlés délelőtt tizenegy órakor lesz az Egyesült Bank Bémertéri helyiségében. Az évi jelentés és a számadásokon kívül az egyesület ez alkalommal a megüresedett tisztségeket is betölti és a váradi társadalom több kiváló vezető tagját tiszteletbeli taggá választja. A közgyűlésen az egyesület minden érdeklődőt szívesen lát.

DORIAN FILMSZÍNHÁZ

Szombat

Egy komédiás gyermek története

Főszerepben:
MARY KID.

Dorian-film.

* Új fogászati műterem. Székely Károly régi, kitűnő hírvé dentista hosszabb külföldi tartózkodásból újra Nagyváradra érkezett és fogászati műtermét a legmodernebb berendezéssel Gojdu (Beöthy Ödön) u. 20. szám alatt megnyitotta.

x BILLIÁRDVERSENY A BIHORUL (LLOYD) KÁVÉHAZBAN, JANUÁR HÓ 19-ÉN.

**Vasárnap Gyermekmatiné
TWIST OLIVER**
Dorian-film. Jackie Coogan.

x Miss Maud, a gondolatolvasók királynője két évi világtúráról hazatért és így ismét fogadja Str. Printul Carol (Szilágyi Dezső-utca) 21. szám alatt a közönséget. A szem a lélek tükré a kéz és arcvonások pedig egy nyitott könyv. Jöjjen el megmondok Önnek mindent, fogadok egész nap.

Fenyposztó minden színben, női kabátokra Lei 520 — LEITNER Martonnál

**SÁRCIPŐ HÓCIPŐ és
TORNACIPŐ Orma
gyártmányu dus vá-
lasztékban reklám ár-
ban kapható.
HAAS LIPÓT
Linóleum üzlete, Bul.
Reg. Ferdinand 5.**

x Kegyelet a Sas alatt.

x Béli fehérneműit, harisnyáit, nyakkendőit legolcsóbban özv. Stern Rezsőnénél Strada Avram Jancu (Kossuth-u.) 16—2.

PURGÓ a földművelésügyi hatósá, biztos győgyssz

x Meggyőződtem, hogy a legolcsóbb bevásárlási forrás a Selejtes cipőáruház, Színház-u. 4.

x Nem hirdetek öles hasábon, mindent a vevőimnek juttatok Bleier csipke, kelengye és harisnya áruház Sas-passage.

x Karácsonytól kezdve az Ulpia (Emke) kávéházban a hosszú idő után külföldről hazatért Hamza János zenekara muzsikál, akit az angol király cimbalmosával Koszta Józseffel, személyesen kísértet.

x Férfi fehérneműek, nyakkendők, karácsonyi ajándékok a legszolidabb árakban Lengyel uridivat üzletében.

Passage (volt Vigadó) mozgó

Szombat

Elátkozott vendégfogadó

Mexikói kalanddráma
5 felvonásban.

x Szívesen látjuk rokonainkat és ismerőseinket Margit leányunknak Farkas Pál urral a Cion-templomban tartandó esküvőjükre folyó hó 28-án déli 1 órakor. Gerő József és neje.

**Vasárnap Gyermekmatiné
TWIST OLIVER**
Dorian-film. Jackie Coogan.

x Számos női bajnál a természetes Ferenc József keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.

* Eljegyzési hír. Darvas Izza Schwarcz Ernő jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

x MEGÉRKEZETT az 1925. évre szóló ÜGYVÉDI HATÁRIDŐ NAPLÓ. Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

MOZI

x Pat és Patachon az Apollóban. Harsogó kacaj töltötte be az Apolló mozgó minden előadását. Az Apolló mozgó igazgatója igazán szerencsés kézzel választotta meg a karácsonyi ünnepekre műsorát, amikor Pat és Patachon vigjátékot játszott, még kedvesebbé, derűsebbé tette e szép ünnepet. S mintha e két művész tudatában lett volna e feladatának, talán egy darabjában sem oly kedves, bohókás, mint ebben, a közönség nem tud kikerülni a hangos kacagásból. A darab ma, szombaton megy utoljára, ugyisintén az ezt megelőző kitűnő 2 felvonásos Monty Banks burleszk is. — Holnap, vasárnap Lagerlöf Zelma világhírű regénye, az Iramszarvas csodája megy, ezt megelőző egy kitűnő 2 felvonásos burleszk megy.

x „Egy komédiás gyermek története” a Dorian-filmszínházban. Ma, szombaton és holnap vasárnap kerül még műsorra a kiváló Dorian-film, melyet Kertész Dezső rendezett és amelynek a főszerepét Mary Kid alakítja. Ma a 3 órás előadás mérsékelt helyű.

x „Az elátkozott vendégfogadó” a Passage mozgósínházban. Ma, szombaton kerül először bemutatásra e kiváló érdekességű mexikói kaland dráma 5 felvonásban. Ezt megelőzi a „Japán trónörökös utazása Bukarestbe”.

Egymásba rohant két mozdony a nagyváradai állomáson

Vasuti szerencsétlenség karácsony éjszakáján

Karácsony estéjén véres vasuti szerencsétlenség híre futott szét az ünneplő városban.

Szerdán este fél tíz órakor egy a nagyváradai pályaudvarról szabályszerű menetlevéllel elindított üres mozdony, amelyen Glöckner Sándor mozdonyvezető és Soós Sándor fűtő foglaltak helyet, az állomástól néhány száz méternyire a Kálvária domb alatt — hibás váltoállítás következtében — beleszaladt a szembe jövő hatalmas tolató mozdonyba.

Az összeütközés borzalmas erővel történt és a gép roncsai alá került sebesültek fájdalmas jajveszékeltése verte fel a környék néma csendjét. A szomszédos órházból telefonon jelentették a szerencsétlenséget a forgalmi főnökséggel, ahonnan azonnal segélyvonalat indítottak a sebesültek beszállítására. Időközben értesítették a mentőket is, akik hordágyakkal várták a vasuti karambol áldozatait.

A segélyvonalat 11 óra körül futott be a váradai pályaudvarra. Elsőnek a súlyosan sérült és ideiglenes kötésekkel ellátott Soós Sándor fűtőt emelték le az egyik kocsiról. A másik hordágyon fején vértől átitatott kötéssel Domján János 42 éves mozdonyvezető feküdt. A mentők a súlyosan sérült emberekkel elrobogtak a kórházba, ahol még az éjszaka folyamán ápolás alá vették őket. Domján állapota reggelre már annyira javult, hogy orvosi engedéllyel lakására lehetett szállítani, de a 26 esztendőes Soós Sándor összetört lábszárral, bezuzott mellkassal, ottmaradt a 11-es számú kórteremben. A két mozdony többi személyzete csodálatos módon, ép bőrrel szabadult meg a rettenetes karambolból.

A forgalmi főnökség intézkedésére a pályatesten heverő romhalmazzal még az éjszaka folyamán eltakarították és a vonal forgalmát minden nagyobb zökkenés nélkül sikerült lebonyolítani.

Az Estilap munkatársa engedélyt nyert, hogy

a baleset áldozatával

beszélhessen a kórházban. Soós Sándor a következőket mondotta:

— Nem is tudom, hogy maradtunk életben. És a mi a legborzasztóbb volt, láttuk, éreztük előre, hogy nincs menekvés. Az összeütközés elkerülhetetlen volt. Este fél tízkor Glöckner Sándor mozdonyvezető átvette a szabályszerűen kiállított menetlevelet és engedélyt kaptunk az indulásra. A mozdonyunk minden szerkocsi nélkül a ne-

gyedik vágányon állott. Alig vártunk néhány percet, amikor a váltóór jelezte, hogy a pálya szabad. Glöckner leadta a szokásos vészjeleket, sőt fölös óvatosságból éles fűtő-jelzéssel is jeleztük a gép indulását. Alig hagytuk el a lámpákat, amikor a kanyarultnál hirtelen észrevettük, hogy a velencei állomás felől két tüzes szem világít bele a sötét éjszakába. Aztán még csak arra emlékszem, hogy örületes robajjal, recsegve-ropogva roham egymásnak a két mozdony.

A forgalmi irodában

rövid, szűkszavu, ugynevezett

hivatalos felvilágosítást nyertünk:

— Egyik tolató mozdony, amely szabályszerű menetlevéllel engedélyt kapott az indulásra a Nagyvárad és a váradvelencei vonal között

beleszaladt a szembe jövő mozdonyba.

Az összeütközésnek két sebesültjét beszállították a kórházba. A vizsgálat, amelyet Jönescu forgalmi főnök vezet, meg fogja állapítani, hogy kit terhel a felelősség a két vasutas szerencsétlenségéért?

Ennyi a hivatalos kommuniké.

'Károlyi Mihályné súlyosan megbetegedett Amerikában

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisi jelentés szerint Károlyi Mihályné, aki felolvasó köruton Amerikában jár, Pittsburgban súlyosan megbetegedett. Allapota igen komoly. Betegágyához valószínű áhítattal zárandokol az amerikai magyarság. Károlyiék a keserű száműzetésben hihetetlen anyagi gondokkal küzdenek s a magyar köztársaság egykori elnöke, Magyarország leggazdagabb arisztokratája feleségével, Andrássy Gyula leányával együtt kénytelen nehéz kenyérkereső munkát végezni,

hogy családját — szegényesen eltarthassa.

Károlyné tisztán létfenntartás okából indult amerikai felolvasó útjára, miután férje súlyos baleset következtében hosszú időre keresetképtelenné vált. Károlyi Mihályné állapotáról az amerikai magyarok, akik odaadó gonddal ápolják, naponként kábelben értesítik Párisban tartózkodó urát. A párisi magyarok viszont drága karácsonyi ajándékkal lepték meg Károlyiék kis gyerekeit.

Zavarok a pászka körül

Hol öröltet a nagyváradai orthodox izraelita hitközség?

A szóbanlévő maceszt, másnéven pászkát, felekezeti különbség nélkül, mindenki ismeri. Azt azonban még az illetékes felekezetiek közül is kevesen tudják, hogy a nagyváradai orthodox izraelita hitközségnek ezidőszereztől fölötté sulyos problémája az a pászka, amely néhány hónap múlva lesz esedékes a hívők és nem hívők asztalán. Azaz nem is annyira a pászka körül vannak zavarok, mint inkább a pászkaliszt örölése körül, mert azt a laikusok is természetesen tartják, hogy az oly népszerű „kovásztalan kenyér” éppugy lisztből, illetve gabonából készül, mint akár a barna pékkenyér, vagy a jó, fehér házi cipó.

Egyszóval a nagyváradai orthodox izraelita hitközség kebelében most attól a kérdéstől főnek a fejek, hogy melyik malomban öröltesék meg a pászkának szánt 8—10 vagon lisztet. Eddig rendszeren a Vas Adolf tulajdonában levő Stefánia-malmot bízták meg a kétségtől mentes misszióval, most azonban, hogy hogy nem Sternberg Lázár fogyivásárhelyi melmát érte az a kitüntetés, hogy a nagyváradiai számára pászkalisztet öröljön. Az eset nem is érdekelné minket különösebben, ha azt nem hallanók, hogy a hitközség tagjainak egy része az

úgy ilyen megoldásával nincsen megelégedve. Értésülésünk szerint ugyanis a Stefánia-malmot nemrégiben tulajánlatételre szolgáltatták fel azzal, hogy ha ilyen módon lényegesen olcsóbb feltételeket biztosít, mint a fogyivásárhelyi malmom, ő fogja megkapni a megbízást. Vas Adolf erre 20,000 lejjel olcsóbb ajánlatot adott be, mint tavaly, jóllehet azóta az örölési költségek tetemesen megnövekedtek. Ennek ellenére a hitközség vezetősége megbízást a Sternberg-malomnak adta ki, ami — az elégedetlenkedők

Amikor a bukaresti diákok üdvözölték Zolát

Egy román olvasónk küldte be hozzánk az alábbi érdekes és kulturtörténeti dokumentumnak beillő sorokat.

Az Estilapban nagy érdeklődéssel olvastam annak idején a Dreyfusról írt visszaemlékezéseket. Mondhatom ennek a szerencsétlen francia zsidónak a sorsa soha megkapóbb, tanulságosabb és aktuálisabb nem lehetett volna, mint ma, amikor faji és felekezeti ellentétek, destruálják az emberek egységét, ott,

véleménye szerint — egyáltalában nem szolgálja a hitközség tagjainak érdekeit. Eszerint ugyanis az ajánlatok elbírálása körül nem jártak el a köteles szabályszerűséggel és nem vették figyelembe azt a körülményt, hogy a saját vágénnyal nem rendelkező fogyivásárhelyi malmából sokkal drágábban fog Nagyváradra érkezni a liszt, mintha azt itt örölnék.

Ugy halljuk, hogy a hitközség asanapi választmányi ülésén szóvá fogják tenni az ügyet és követelni fogják a macesz körüli zavarok megvizsgálását.

Kilakoltatták a római katolikus püspöki székház gondnoknőjét

Dr Bjelik Imre apostoli helynök, mindjárt hivatalbalépése után feloszlatta a püspöki rezidencia háztartását és ezzel kapcsolatban a püspökség több alkalmazottját elbocsátotta. Többek között Csordasits Ferencnét, volt gondnoknőt is elbocsátotta azzal, hogy a püspöki palotában birt lakását is tartozik elhagyni. Minthogy Csordasitsné a lakásból nem költözött el, perre került a sor. A törvényszék előtt a püspökség jogi képviselője Csordasitsné kilakoltatását kérte azzal, hogy Csordasitsné gróf Széchényi Miklós püspök alkalmazásában állott. Ezzel szemben Csordasitsné azzal érvelt, hogy a püspökség alkalmazottja volt és ezt az állását fel sem mondták. Egyébként tagadta azt is, hogy Bjelik jogosult volna ellene kilakoltatási keresetet indítani.

A törvényszék Dobos-tanácsa a minap hozta meg az érdekes ügyben határozatát, amely szerint — tekintettel arra, hogy Csordasitsné időközben elköltözött a lakásból — helyt adott a keresetnek. Ugyanekkor kimondta a törvényszék azt is, hogy Csordasitsné vagyoni jogi igényeit újabb tárgyaláson fogja elbírálni.

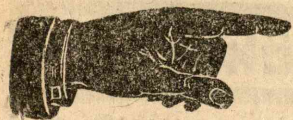
Olcsó elárusítás

Óriási raktár miatt **télikabát szövetekben**
öltöny- 422
és felöltő szövetek legolcsóbb árban.

Havas és Grünfeld

posztó áruház Avram J. (Kosuth)-u. 8. **Cimre figyelni!**

80 cm. széles ing-flanellek 36 leért **Leitner Mártonnál**

Újévi ajándékoknak

zették, szappanok a legolcsóbban kaphatók

Farkas István „Apolló” nagydrogériában

alkalmas piperecikkek, illatszerek, ka-

Oradea-Mare
Bul. Reg. Ferd. 7-B

hivni a t. Szerkesztőség, illetve az Esti lap olvasóinak t. figyelmét. A cikkirő ugyanis nem tudott (talán nem is tudhatott) arról, hogy Zola Emil hódolói között ott voltak annak idején a bukaresti és jassii diákok is.

Igen. Az a román diákság, amelyről unos-untalan azt halljuk, hogy a modern emberi törekvéseknek ellensége, 1897-ben megmutatta, hogy méltó a haladás és a gondolat zászlójára. Kezében van annak a távirtnak a fakszimilája, amelyet Románia egyesült diáksága 1897 februárjában Zolához intézett. Itt adom magyar fordításban ezt az érdekes kulturtörténeti dokumentumot, magyszerű cáfolatúul mindazoknak a vádaknak, amelyekkel a román diákokat illetik.

„Zola Emil művészpolgárnak Páris, esküdtszék”

Csodálunk téged Zola! Nagy vagy a gondolatban, mélységes az érzésben és titán a bíróság előtt.

A romániai egyetemi hallgatók egyesülete.

Ugy-e, hogy ehhez nem kell kommentár. Ugy-e, hogy a mi diákjaink is tudnak igaz, nagy ügyekért lelkesedni?

Butorokat és épület-munkákat

elsőrendű kivitelben készít **Str. Oogălniceanu (Várad Zsigmond-utca) 43 sz.** újonnan felszerelt, villanyerőre berendezett asztalos ipartelepén

VASS JÓZSEF
1092 épület- és butor-asztalos

Elsőrangú Glacé-keзtyű 300 Leiért

és valódi francia Antilop-keзtyű 320 Leiért kapható az

829 OLD ENGLANDBAN.

Tűzifa

elsőrendű száraz bükk, cser bármilyen mennyiségben kapható, házhoz szállítva, termelési árban. Telef. 13-07

Neumann Arnold

tűzifakereskedőnél. Telep: Várad velence. — Városi iroda: Strada Alexandrii (Teleky-utca) 10 szám

ÉRTESITEM

tisztelt megrendelőmet, hogy az **téli idény angol szövét különlegességet** válogatott mintákban, kizárólag egyes öltönyök raktáromra megérkeztek

CsoVITS

url divat-szabó Rimanóczy-u. 4.

A háziasszony kedvenc szappanja

a kiadósságában és tisztítókéességében páratlan

Lloyd 2263

„SZARVAS” védjegyű Schicht-szappan

Ki maradt ki az állampolgárok névsorából?

Az állampolgárok névjegyzékéből ki maradtak névsorát folytatólagosan itt adjuk:

Szalacs István Berkovits F.-u. 21, Horvát Julianna Tipografie 4, Bálint Mária 4, Adler Emil 4, Szilágyi Ida Tribunalului 2, Sinkovits Mózes Str. Terézia 4, Aron Lázár 6, Beles József 4, Schwartz József 4, Csonka Florian 4, Tóth Györgyné Str. Pescarului 39, Izrael Ignác Terézia 4, Tóth Kálmán Str. Stamba 4, Kadanez Stefan Str. Veres Balázs-u. 14, Patrok Lőrinc Str. Rómer 5, Nagy József Str. Ghilányi 25, özv. Nagy Lajosné 25.

Str. Szaniszló-utcai lakosok: Nyéki István 34, Racz Julianna 28, Némethi Ferenc 34, Ofcsák Józsefné 43, Bakos Imre 49, Palmer Mihály 46, özv. Pivári Károlyné 35, özv. Marosy Istvánné 56, Jakab Izsák Lajos 22, Batzevis Stanislav 1, Csató Mária 63, Turbucz Lajos 1, Ko-

lozsvári Ágnes 19, özv. Kiss Józsefné 18, özv. Lucskai Sándorné 6, Hajdu Albertné 34, Krempe Ferenc 43.

Str. Szigligeti-utcai lakosok: Komjáti Ferenc 6, Németh Lajos 7, Blum Herman 10, Bachmanek Pataki Anna 6, Ujlakán János 3.

Törköly-mérői lakosok: özv. Kuk Andrásné 75, Csiger Imre, Erdélyi Gyula 64, Bila János 105, Kuzselka Matild 84, Takár Sándor 96, Buttner Etelka 77, Fűzi Ida 77, Katona Lajos, Puskás Mihály, Gyarmati István 72, Furulyás Margit.

Ujévre vegyen magának KLEIN SIMON-nál 100 leiért egy női filckalapot
Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1. 358

Csak néhány napig vásárolhat még

Derby cipőket

15%-os árengedménnyel

„Derby” cipőüzletek:

I. Bul. Regele Ferdinand 2. :: II. Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 5. Gyárépület

III. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7.

EZÜST evőeszközök és disztárgyak
BRILLIANS és gyöngy ékszerek
ARANY és platina ajándéktárgyak
SVÁJCI zseb és női karórák nagy választékban

1130

Állandóan nagy raktár kina-ezüst, alpacca-evőkészlet és disztárgyakból, továbbá faliórákból

Kálmán Sándor
ékszerész

Telefon 606. Piața Unirii

Szombat délután 3 és fél órakor: Hun-

cut a lány, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este: Olasz asszony, bemutató, premier bérlet, bérletszűnet.

Hétfő: Olasz asszony, A bérlet.

Kedd: Olasz asszony, B bérlet.

Szerda: Balga szűz, operettujdonság először, bérletszűnetben.

Szerda: Éjfél kabaré 11 óra 15 perckor.

Csütörtök délután fél 3 órakor: Pompadour, mérsékelt helyárrakkal.

Csütörtök délután fél 6 órakor: Éjfél kabaré.

Csütörtök este 8 és fél órakor: Balga szűz, ujdonság másodszor, bérleten kívül.

Péntek: Balga szűz, ujdonság harmadszor, B bérlet.

Szombat délután: Postás fiu és a huga, olesó helyárrakkal.

Szombat este: Balga szűz, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Hun-

cut a lány, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Há-

zasságok az égből köttetnek, inérsékelt helyárrakkal.

— Olasz asszony. Szenes Béla szenzá-

ciós vigjátéka az Olasz asszony vasár-

nap este bérletszűnetben kerül bemuta-

tásra a legjobb szereposztásban. Ennek

a hangulatos a verőfényes és derült

olasz ég alatt játszódó vigjátéknak

olyan nagy sikere lesz, amilyenre még

nem volt példa prózai darabnál a szin-

házban, mert annyira őszinte és szívhez

szóló történetet tárgyal, ami mindenki-

nek a tetszését meg kell, hogy nyerve.

Az Olasz asszony főszerepeit Jósika Mi-

ci, H. Körösi Juci, Kertész Mancsi, Gróf

László, Tóth Elek, Hevesi Stóil és Bi-

hari Nándor játsszák. Szenes új vigjáté-

ka hétfőn A bérletben és kedden B bér-

letben van műsoron.

— Szilveszteri kabaré a színházban.

Szilveszter alkalmából szeptember egyne-

gyed 12 órai kezdettel rendkívüli mulat-

ságos és változatos műsoru kabaré elő-

adást rendez a színház. A kabaré pro-

grammján kacagató tréfák, szenzációs

táncok, ötletes magánszámok és fényes

kiállítású operettek szerepelnek. me-

l,ekben a társulat minden tagja fellép.

Scho! nem lesz Nagyváradon a Szil-

veszter este olyan színes, hangulatos, és

jókedélyű, mint éppen a színházban,

ahol minden egyes tag kedélyének

arany derűjével fogja széppé tenni az

esztendő fordulását. Pontosan 12 óra-

kor senki által nem sejtett meglepetés

éri a közönséget, ami sokáig emlékeze-

tében marad azoknak, akiknek szeren-

cséje volt a Szilveszteri kabaréhoz he-

lyet biztosítani.

1026

Olcsó cipőket!

Tisztviselők és munkások kedvezményben részesülnek.

Löwbeer és Lautman Str. Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 17.

Az UJÉVI szezonra

az összes raktáron levő árut minden elfo-

gadható árban árusítjuk. Mindenkinek

érdeke, hogy raktárunkat megtekintse.

Olcsó cipőket!

Tisztviselők és munkások kedvezményben részesülnek.

Egy nagyváradi uriasszony rejtélyes öngyilkossága

A Vámház-utca szenzációja

Karácsony szent ünnepén negrendítő esemény játszódott le a téli Rhédey kertre néző Vámház-utca 51-ik számú házban. A szép, erkélyes bérház udvari részében lakott évek óta egy talik finom uriasszony özvegy, Vadas Jakabné. Az ura vasuti rakárnak volt. Jól kereső, módos ember, aki néhány évvel ezelőtt halt meg. A 39 éves özvegy azóta kemény munkával tartotta fenn magát, a lakásán kalapszalont raktott és előkelő izlésért a társaságbeli hölgyek szívesen támogatták, úgy, hogy jó anyagi viszonyok között élhetett.

A házban nagyon kedvelték, úgy szólván minden lakónál otthon volt és tegnap este is a karácsonyi gyújtás bájos perceit Robitsék Rezső igazgató családjánál, a szomszéd lakásban töltötte. Itt már örvendőve üjságozta, hogy Karácsony napján utazik.

— Végre rászántam magam a sorsom valósággal ostromolt most már, hogy menjek, menjek, hát rendben van, holnap indulok.

A házban is tudták már, hogy Vadasné rokonaihoz Budapestre utazik, főképp gyógykezeltetése okáért. Az utazásra pár nap előtt határozta el magát, seltében utlevelet szerzett, vizumot szerzde este be is pakolt rendesen, gonddal, ahogy asszonyok szokták és a barátnőjének jókedvűen bizonyos megnyugvással beszélt róla, hogy egy pár

hónapot fog Pesten tölteni. Viselkedése abszolút nem engedett távolról sem arra köveket kezdeni, hogy bármiféle sötét tervet forgat a fejében. Érdekes, hogy, amikor minap a szomszéd utcában a megrázó véres tragédia történt, Vadasné magánkívül volt és a gyerekeket siratta. Nem győzte kárhoztatni a szülők cselekedetét és egyre azt hajtogatta, hogy egyik gyereket szívesen felnevelte volna.

Utazásáról értesítette Bolgár Henrik fakeskedőt, akinek családjával nagyon jóviszonyban volt és megkérte, hogy kísérelje el Püspökibe. Dél előtt még lázasan készült, be is nézett egy pár percre Bolgárékhoz és többi szomszédaihoz, akik az utra pecsenyét sütöttek neki. Vadasné tettevett a lakásában, de semmi más nem látszott rajta, mint az utazás láza.

Tizenegy óra tájban jött Bolgár és kopogtatott az ajtón. Többszöri kopogtatásra sem kapott választ, amire gyanút fogott annál is inkább, mert észrevette, hogy a lakás belülről van lezárva. Most már nem sokat töprengött, hanem bezúgta az ajtót, amiben a házbéliek is segítettek neki. Körülnéztek a lakásban, a két csinos tiszta rendes szoba üres volt. A szoba közepén a becsomagolt utazókorsár, télikabát. Az asztalon ridikül tele magyar bankjeggyel, ékszerekkel és mellette a rózsaszín kötésű utlevél.

Az asztal végében egy papírszelet tűnt szemükbe, rajta idegen vonásokkal, nagy betűkkel két sor:

Isten legyen nekem irgalmas én ártatlan vagyok!

Bolgár ezalatt felrohant a konyhába nyíló padlásra, ahonnan rögtön hallatszott a kiáltószó:

— Hamar jöjjenek ide!

Felrohantak a padlásra, néhány lépésnyire a bejárattól

ott függött egy ruhaszáritó kötélen, szederjes arccal, mereven Vadasné. A teste

még meleg volt, amikor a kötélről levágták de dr. Ertler Mór tisztí orvos, aki hamar otttermett, nem tudott már segíteni rajta.

A rendőrségtől megérkezett Borodi György detektívfelügyelő, aki különben szintén a házban lakik, Trifán és Csabata detektívek és az orvossal együtt megállapították, hogy öngyilkosság történt.

Az öngyilkosságnak közvetlen

okát senki nem sejtetheti. Mély titokzatosság borul reá. Vadasnének semmi direkt oka nem lehetett végzetes tetteire, ami uti-készülődéséből is látszik. Megtalálták a leveleket, amelyekben rokonai megható szívéllyességgel invitálják. Ezekből a levelekből sok melegség sugárzik és kitűnik, hogy a szerencsétlen asszonyt hozzátartozói nagyon szerették. Egyetlen föltevés van, amit el kell fogadni, a boldogtalan özvegy pillanatnyi örületben ölte meg magát...

A tragikus sorsu uriasszonyt nagy részvét mellett tegnap délután helyezték örök nyugalomra.

Nyílt utcán leszúrták a monostorpályi főjegyzőt

— Berettyóújfalui tudósítónktól —

Pénteken este Ráplódi Miklóst Monostorpályi község főjegyzőjét a község kisbírója *vérből fetrengve találta lakásától nem messzire az uton.* A megrémült kisbíró azonnal fellármázta a falubélieket és a csendőrséget. A községi orvos injekcióval nagynehezen eszméletre térítette Ráplódit, aki elmondotta, hogy amikor hazafelé ment, utközben eléje ugrott a sötétből egy magas, sovány ember, aki szőnélkül előrántott valamit a zsebéből és beléje döfte. Összeesett és elvesztette eszméletét.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szurást egy nagyobb kés okozta, a szurás a gyomor tájékán hatolt a szerencsétlen főjegyző testébe és teljesen összevagdalta a lágy részeket.

Ráplódi Miklóst a legelső vonattal beszállították a debreceni sebészeti klinikára, de már nem lehetett segíteni rajta, *szombaton este nagy kínódások után kiszenvedett.* A monostorpályi csendőrség azonnal nyomozást indított a titokzatos gyilkosság ügyében, de eddig még semmiféle pozitív nyom nem merült fel a gyilkos személyére vonatkozólag.

A faluban azt mesélik, hogy a gyilkosság valószínűleg bosszú műve volt és a főjegyző valamelyik haragosa követhette el még a *legutolsó jegyzőválasztásból kifolyólag.*

A Nagyváradon széles körben ismert jegyző meggyilkolásával egyébként Sebők András 22 éves parasztleányt gyanúsítják.

Egy hét multán...

Mit mond a keresztény és mit mond a szabadgondolkodó a váradai véres tragédiához

Egy hét telt el a szörnyű tragédia óta, amely, a szenzációk dinamikájának törvénye szerint, három napnál tovább mégsem tudta izgatni a közönséget. De hogy nem tudtak könnyedén napirendre térni az eset felett, azt bizonyítja az alábbi két vélemény, amit a Nagyvárad Estilap szerkesztőségének a napokban beküldtek. Két szélsőséges világnézeti intellektuel mondja el itt véleményét a Baleck-család tragédiájáról: egy katolikus hívő és egy szabadgondolkodó. A két véleményt kommentár nélkül itt adjuk:

A katolikus vallású ur — (Baleck szintén katolikus volt) — akinek finom intellektusa, előkelő kulturája harmónikusán ölelkezik meggyőződéses mély hitével. Ime, mit mond a tragédiáról:

— Vádolom az egyént. Nem Baleck Rudolfot magában véve, hanem az egyént általában.

— A hitetlen előtt talán naivul és banálisan hat a mi hitünk tétele: „Mindnyájunk élete Isten kezében

van!” — de mi, akik nem tudjuk lemosolyogni a vallás magasztos gondolatait, tudjuk, hogy az idézett tétel nemcsak jelképesen, hanem a konkrétan is értendő. Igenis, életünk Isten kezébe van bízva és az embernek nincs joga Isten kezéből kivenni akár a maga, akár a más életét. A „Ne ölj!” — a tizparancsolattól kezdve a Megváltó tanításán és az egyházatyák bölcselétén keresztül egészen a legmodernebb apologetikus művekig mindenütt egyik sarkköve a diadalmas keresztény világnézet örök épületének. Az Egyház igenli az életet s ebben az igenlésben van a keresztény tanok pozitívításának egyik legfőbb meggyőző ereje a nem-keresztény vallások élettágadásával szemben. Az Egyház szabad akaratot hirdet, de kárhozatosan tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a szabadakarat elve implicité magában foglalja az étellel szabadon való rendelkezés jogát is. Igen, az élet feláldozása magas eszményekért — ez az eszme fátyla volt az Egyháznak kétezer esztendőn keresztül, — fátyla, amelynek fényében meglátjuk a mártírokat, a szentek dicsőséges alakjait. Há-

Üzletfelosztás

Hatóságilag engedélyezett

végeladás

Az összes raktáron levő rőfös, rövidáru, harisnya és divatárubból

MERCUR-ARUHAZ

Bulevard Regele Ferdinand (v. Rákóczi-ut) 5.

Berendezés eladó.

Üzlethelyiség kiadó.

Ujévi cipővásár

Gonda Testvéreknel

Bul. Regele Ferdinand 5.

Raktáron levő összes cipők minden elfogadható árban elárusíttatnak. Wimpasingi hó- és sárcipők állandóan raktáron vannak.

nyan meg hányan hozták áldozatul életüket a legfelsőbb ideálért: az Údvőzítő hitéért — s ezeknek nevét ma is imádja négyszázmillió keresztény és fogja imádni mindenha. Egy i miatt mentek halálba ezrek és ezrek és hitükért tették! De a lelkét vesztett mai emberiség kishitűségét mi sem jellemzi jobban, mint az öngyilkosságok hosszú-hosszu sorozata a háboru után tözsde-veszteségek s hasonlóak miatt: vagy, lett legyen bármennyi) leies differencia következtében egy élete virágjában levő fiatalférfi végez hitvestársával, két ártatlan gyermekével és önmagával.

— Csalódnak, akik új hit után kiáltoznak. Nem az a baj, hogy a hit régi, mert hiszen a hit — az örök és az ugys diadalmasan fog kikerülni abból a harcából is, amely a háboru nyomában járó erkölcsi kataklizmusa vámszedői viselnek ellene. Nem a hitben, de az egyénben van a hiba, mert messzire elkanyarodott a hit utjától és így elmaradt tőle a hitadta lelkierő, amely az igaz embert eltévelyedése következményeinek józan vállalására is rákészteti. Nem új hit kell, hanem visszatérés a régihez, amely mindig új meg új szépségeket és erőket és igazságokat sugall azoknak, akik egész lényükkel, az örök isteni megérzésével feloldódnak benne

— Sursum corda!

A szabadgondolkodó,

aki nem a szektárius szabadgondolkodás híve, ezt mondja:

— Vádolom multunkat, az emberiség egész multját. Vétke, mert mindnyájunk egyéniségének, teljes testi és szellemi komplexuma, 99 százalékban: a mult. Ösztönember ösünk: hazajáró lélek, amely egy-egy (és mostanában oly gyakori) kitörésével meghazudtolja harmincezer esztendő minden civilizációját és kulturáját. És a közelebbi mult? A félhalott emberiség feje felett víjgó keselyű. Mire gondolhatok mára, mint a sztoikusokra, akik legfőbb jónak az erényt hirdetik (persze azt az erényt, amelyet a mindenkor társadalom a maga lelki képére teremt!) és szent kötelességül prédikálják: meg is kell halni ezért az erényért.

— Tudom, lesznek, akik német tragédiáról, tulhajtott becsületézésről, az élet-csata elvesztése konzekvenciájának levonásáról fognak beszélni. Valóban, a tömeggyilkosság vérfagyasztó járványának Németországban mintha dúsabb aratása volna, mint másutt és mintha ez, a háboru négyéves és a háboruutáni „élet“ hétéves frontján vívott emberföldtlen embertelen küzdelem konzekvenciája volna. Ámde ez csak magyarázat lehet — semmiesetre sen mentség. Ha valóban a tulhajtott becsületézés volna minden ilyen esetben a család-írtás oka, vajjon nem az lett volna-e a logikus következménye a nagy csata-vesztésnek, hogy egész Németország: 70 millió ember kiírta önmagát — mert így kívánja a diabolikus ethika kategorikus imperativusa!

— Nem. Az emberi élet, mind a emberé, mindig szent. A nagy eszményekért élni kell tudni és nem meghalni. Ha pedig nem eszményről, hanem az élet mindennél erősebb rideg valóságáról, ebben az esetben százezer lejtől van szó: vajjon annyira megsemmisült már az ember hite önerejében, tehetségében, hogy el sem tudja képzelni az akarat diadalát földhözragadtsága felett?

Legmodernebb férfiruhák
FOR GENTLEMAN úri divat-
szalonban készülnek
Rimanóczy-szálló épület 1083

Nagy újévi árkedvezmény!

RÓNA fényképész műtermében
Str. Alexandril (Teleky-utca) 4.
212

Utolérhetetlen
olcsó árakért

szerezheti be

újévi

szükségeit.

Női, férfi szövelek, selymek, flanellek, vásznak, szőnyegek stb.

Az előírt olcsó árakból még

10%

árkedvezményt adunk.

Au Printemps
(volt Missir-cég)

Újévi szenzáció

Hallatlanul olcsó, leszállított áron bocsájtok árusításba

ékszereket és órákat

Elsőrangú külföldi gyártmányok.

BOROS J.

Bulevardul Regele Ferdinand

Alapított 1898-ban.

Régi aranyat és ezüstöt veszek magas áron. 1124

Idénycikkek feltűnő
olcsó árban.

Leitől
Angol tennisz-flanellek . 39.—
Velour-barchend . . . 45.—
Divat velourok . . . 93.—
Divat zsinór barchendek . 60.—
Duplaszéles gyapjuszövet 130.—
Mosó cretonok . . . 33.—
Jó fehérnemű siffon . . 33.—

Divat costum-kelmék, angol férfi kabát és öltönyszövecsk. plüschök, bársonyok.

Féhrneműek, szőnyeg, függöny nagy választékban.

Kötött, szövöttárú, harisnyák, keztyűk, továbbá úri divatcikk, ingek, gallérok, nyakkendők Dr Jaeger alsoruhák.

Czillér Imre

nagyáruházában. 419

Banca Frontiera pentru comerț și Industrie S. A.

Bulevardul Reg. Ferdinand 3

Deviza osztály telefon: 5-41, 5-20

Áruosztály telefon: 6-10

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Devizakereskedelemre jogosított pénzütezet.

Elfogad takarékbntéteket kedvező kamatozás mellett.

1135

Áruosztály

a Str. General Mosoiu 2.

Foglalkozik

termény és áruértékesítéssel.

Ujázó kosár

Ujázó bőrönd

Kalendánál

Fás kosár

664

Fonott bőr

Menyasszonyi kelengyékhez vászonárut, batist chiffonokat a legjobb gyártmány legolcsóbban Leitner Mártonnál 789

Újévi árak!

Gyermek és női gyapju sapkák — — — —	Lei 22, 37, 49
Gyermek és női keztyűk — — — —	5, 18, 39
Női és férfi téli sálak — — — —	48, 98
Női gyapju jumper — — — —	225
Női lélekmelegítő — — — —	120
Női, férfi divatmellények — — — —	450, 525
Női reormnadrag — — — —	52, 85
Gyermeksveterek — — — —	120
Gyermek berlinergarnitura — — — —	98
Női harisnyák — — — —	25, 30
Női fiórharsnyák — — — —	50, 75
Férfi soknik — — — —	18, 24, 30
Férfi alsónadrág — — — —	98
1000 jados cérna 50-es — — — —	19
1000 jados a sósál — — — —	13
Zsebkendők — — — —	5, 14, 15

Klein Sándor és Társa

Strada Ciorogariu (Uri-u.) 1. sz. 913

ESERNYŐ Újévi
a legalkalmasabb
AJÁNDÉK

ROSENBERG Testvérek

Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 8. 11001.

Ingyen adunk

semmit, de olcsón vehet nálunk

1010 **újévi ajándékot!**

gyermek svetereket, divatmellényeket, női és gyermekharisnyát, férfi soknit, férfi és női fehérneműt. — Kiváló illatu szappant csodásan díszített dobozokban, dobozonként már 25 Leitől. Csipke, szalag és himzések feltűnő olcsó árban.

ÓRIASI VÁLASZTEK!

Leitner és London

rövidáru nagykereskedés telaci-osztályában
Piata Mihai Viteazul 5. (Zöldfa-utca sarok)

Tekintse meg
FOR GENTLEMEN úridivat szalont
Rimanoczy-szálló épület
Külön látványosság 1083

HIRDETMEY.

Várad-velence közbirtokossági tanácsa közhírré teszi, hogy évi rendes közgyűlését f. é. december hó 28. d. u. 2 órakor tartja meg a Calea Victoriei 75. sz. a következő tárgysorozattal:

1. Az 1924. évi zárszámadások felolvasása, valamint az 1925. évi költség előirányzatának felolvasása.

2. Elnök, tisztviselők és tanácsstagok megválasztása.

3. Pásztorok, mezőőrök választása.

4. A két homok és kavicsbánya, valamint a közbirt. földek bérbeadása stb.

Az érdekelt tagokat ezennel tisztelettel meghívja

Oradea-Mare, 1924. nov. hó 27-én. 274

Dancse János,
kb. elnök.

Megérkeztek

1078

elsőrendű kül- és belföldi

képket-lécek

BLAU DEZSŐ-höz

Str. Alexandril (Teleky-utca) 35

Belegb

Körösi Juci

Barna Sári

Gáál Piri

Benes

Tóth Elek

Bihari

Madas

Kabos

Stoll és Galambos

a szereplői a

szilveszteri
cabaré-nak

a DORIAN nagyjermében

Jegyek a mozgósínház pénztárá-
nál elővételben kaphatók.

A végső simításokat

most teszik a Kereskedelmi Csarnok
Szilveszter-estélyének programjait, —
amely ötletességben, tarkaságban felülfog mulni
minden ed-
digit. Ma
még nem
árulhatjuk el
hogy mit rejt
a program-
nak minden
egy-egy pontja
csak nagy
körvonalak-
ban jelezzük:

Demetrovits Baba a nagyvárad-
uri társadalomnak ez a bájos fiatal tag-
ja, magánszámmal fog szerepelni. A Ma-
das művészpár pompás bohózatot fog
előadni. Bihari Sándor, a színház ki-
vála művésze szeparé jelenetben excel-
lál, régi dalok interpretálásával Külön-
meglepetés lesz két közismerten szép
várad-i urileány táncoktatóse (nevetek
egyelőre nem fedhetjük fel.) Anyakép-
tánc, szilveszteri szimbolumok stb. stb.
vannak még a műsoron, amelynek koro-
nája mindenesetre a szellemes konfe-
ransz. A műsor részletesen ismerteté-
sére még visszatérünk.

A Szilveszter-estély rendezősege fel-
hívja azokat, akik még meghívót nem
kaptak, hogy ilyen vonatkozású kérésük-
kel forduljanak a Csarnok titkári hiva-
talához.

A Csarnok tagjai külön meghívót
nem kapnak és a rendezőség ezúton ké-
ri őket, hogy minél előbb váltsák ki
jegyüket.

JÉGPÁLYA

sportolói nagy öröme az újév
napján szenzációs program van
előkészítve, 11 órakor ifjúsági
korcsolya-verseny, program és a
feltételek a melegedő teremben
vannak kifüggesztve. 3—5-ig
ajándék-sorsolás, 25 nyeremény-
tárgy; 5 órától katonazenés lam-
pionos jégünnepély.

Fedák Sári vádbeszéde
egy amerikai színpadról

Sok viszontagság után diadalmasan tért haza a nagy primadonna

— Budapesti tudósítónk távirata —

Fedák Sári karácsony napján
amerikai utjáról Párison át ha-
zaérkezett s barátai, hívei pá-
ratlanul lelkes ünneplésben ré-
szesítették.

A nagynevű művésznő és a
managerei között kitört harc
Fedák teljer győzelmével vég-
ződött, színtársulata 2500 em-
ber előtt mutatta be a *Leányvá-
sár* december 7-én. Fedák ezen
az előadáson megvádolta nyílt
beszédben a színpadról mana-
gereit s többek között a követ-
kezőket mondotta a közönség
előtt:

— *Komisz emberek most en-
gem sárba taszítottak. Kicsaltak
Amerikába. Becsáltak egy sötét
uccába, megásatták velem a sa-
ját siromat és orozva leszártak.*
Rét karommal a sötét sirból ki-
áltottam segítségért hozzátok,

amerikai magyarok. Ezt a két
reszkető karomat az amerikai
magyarok megfogták és ebből
a csunya, sötét sirból most ki-
hoztak. A jószágos Isten áldjon
meg érette benneteket. És most
csak arra kérem Önöket ezen
a szép, szent estén, amit soha-
sem fogok elfelejteni, *szentelje-
nek egy gondolatot valakinek,*
aki a legnemesebb, legnagyobb
művész volt, aki ezt a gyönyörű
muzsikát írta és aki, szegény,
a mai napon három éve itt Ame-
rikában meghalt. Szenteljenek
egy gondolatot Jacobi Viktornak.

Fedák Sári december 17-én
indult el New-Yorkból a Ma-
jestic fedélzetén s már 23-án Pá-
risból táviratozott Pestre hoz-
zártartozóinak. Fedák Sári rövid
pihenő után januárban az An-
toniát játssza Bécsben.

Bethlen magyar miniszterelnök karácsonyi
nyilatkozata a királykérdésről

— Budapesti tudósítónk távirata —

Bethlen magyar miniszterel-
nök karácsonykor több lapnak
adott intervjút. A királykérdés-
sel kapcsolatban kijelentette,
hogy a kormány álláspontja a
rég. A királykérdés személyi
részének elintézését nem tartja
aktuálisnak, mert sem belpoliti-
kai, sem nemzetközi vonatko-
zásai nem értek meg az idősze-
rűségére.

Az egyik újságíró megje-
gyezte, sokan azért nézik aggo-
dalommal a legitimisták törekvé-
seit, mert attól tartanak, hogy a
mozgalommal sokkal rosszabb

formában kelti életre a Habs-
burg monarchiát.

Bethlen erre kijelentette, hogy
álláspontja e tekintetben sem
változott. — Vallom — mondot-
ta — az osztrák-magyar mon-
archia helyreállításáról akár a
rég, akár új formájában, pél-
dával dunai konföderáció formá-
jában szó sem lehet. Magyar ki-
rályságot akarunk, amelyben a
nemzet egyedül saját céljainak
élhet, nincsen alávetve töle tá-
volálló szempontoknak, vagy
más nemzetek céljainak.

Egy fogoly rejtélyes halála
a csendőrségen

Állítólag nikotinmérgezés ölte meg

Szudricsról telefonálják az *Es-
tilapnak*: Béla János 62 éves ku-
csényi lakos a szudricsi csendőr-
ség fogdájában december 23-án
meghalt. A csendőrség az eset-
ről azonnal jelentést tett az
ügyészségnek és kérte, a halál
okának megállapítása végett a
holttest felboncolását. A csend-
őrség jelentése szerint Béla Já-

nos rosvott multu ember, aki már
többször volt a csendőrségen le-
tartóztatásban, míg most lopás
miatt újból előállították. Az hi-
szik, hogy bagorágástól kapott
nikotinmérgezés ölte meg most
a csendőrségen.

A nagyvárad-i ügyészség az
élesdi járásbírósgot bizta meg a
vizsgálat megindításával.

Tűzveszedelem fenyegette
Nagyvárad város könyvtárát

Bészakadt a ház menyezete

Nagyvárad város hatalmas
könyvtára, amelyben több, mint
harmincezer szépirodalmi és tár-
sadalomtudományi könyvet és
más értékes irodalmi terméket
gyűjtött össze esztendőik igye-
kezete egy rövidzárlat követke-
ztében csaknem a lángok marta-
léka lett.

Tegnap délelben tizenkét óra-
kor a könyvtár szomszédságá-
ban lakó Piroksa Jánosné gond-
noknő szörnyű robajra lett fi-
gyelmes. A megrémült asszony
felszakította az egyik terem aj-

tját és megdöbbenve látta,
hogy a terem menyezete a villa-
mosvezetékekkel együtt lesza-
kadt és az árammal telt vezeték
sisterő lánggal terjed tovább.

Piroksa Jánosné segélykiáltá-
sára figyelmessé lettek az ud-
varban lakók is és az időközben
értesített tűzoltókkal együtt si-
került a tűz továbbterjedését
megakadályozni. A könyvespolco-
kon heverő kötetek ezreit —
csodálatos véletlen — a lángok
sértetlenül hagyták.

Különös baleset pipára
gyújtás közben

Különös baleset játszódott le
karácsony napján egyik eldu-
gott kis biharmegyei községben.
Mucz János 72 esztendőes felső-
hegyesi földműves az áldozat,
aki most élet-halál közt lebeg a
biharmegyei köz-kórház körter-
mében. Az egyedülálló öreg föld-
műves piszkafával parazsat ka-
part elő. Közben a dió nagyságu
parázs bő ingujába esett, s azon
át a szerencsétlen ember mellére
gurult. A parázs sercegeve égette
a szerencsétlen ember karját,
vállát és a mellét. Rettenetes jai
veszékélésére berohantak a
szomszédok. Az összeégett ag-
gastyánt még aznap éjszaka be-
szállították a biharmegyei köz-
kórházba.

A kezelőorvosok véleményét
szerint kevés remény van a sze-
rencsétlenül járt ember életben-
maradásához.

Gyilkosság egy
biharmegyei községben

Pelbárhidáról jelentik lap-
zártakor, hogy ott mára vir-
radó éjjel Kis Róza 73 éves
öregasszonyt a lakásán vérbe-
fagyva, holtan találták.

A csendőrség nyomban hozzá-
látott a nyomozáshoz és megál-
lapította, hogy a szerencsétlen
nőt fejszével vagy karóval ütöt-
ték agyon. A gyanú a meggyil-
kolt egyik közeli ismerőse, Si-
mon Sándor ellen irányult, akit
le is tartóztattak. A jelek sze-
rint az öreg asszonyt megtaka-
ritott pénzeckéje miatt ölte
meg.

Vasárnap délelőtt
10 órakor
egyellen újévi
árverés
a Dorotheumban

A sorra kerülő tárgyak
nagy része kikiáltási áron
alul is eladatik.

Nagyértékű márkasképek
is többek között.

Directiunea Societatii Tramvai-
lor Oradea-Mare.

A Nagyvárad-i Városi Vasut
ezennel közzéteszi, hogy az 1924
évre kiállított valamennyi bér-
letjegy 1924 december hó 31-ével
hatályát veszti.

Mindazok, akik érvénytelen
szabadjeggyel utaznak, jegy
nélkül talált utasoknak tekintet-
nek és az üzletszabályzati hatá-
rozmányok értelmében birság-
ként a rendes menetdíjnak a
négyeszeresét tartoznak megfi-
zetni.

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

Tisztviselők és tisztviselők a legmértányosabb árendékben részesülnek Rimanóczy-utcán a Royal mellett. Kertész Reclam divatru üzletében, hol jó minőségű vásznak, schiffonok, damaszt árak, kosztüm, kabát, ruha, pongyola szövetek, selyem marocenek, bársonyok és mosó árak kerülnek eladásra. E cég elismert, szolid és megbízható. 394

FÜGGETLEN, csinos fiatal nő megismerkedne szimpatikus gavallér uriemberrel, kívül szabad idejét kellemesen eltölthetné. Leveelket „Gazconne” jelígre kiadiba. 947

ABSZOLUT. Szombaton este lehetetlen volt. Ujabb levelét kiadóhivatalba kérem „Erzsébet asszony” jelígre. 945

KALITKABA zárt pacirta. Levelet kérem szerdán, üdvözet, kézcsók. 944

„SOIÉ d'hiver”. Vasárnap délután ott voltam zsöllye 3 sorban. Talán láttuk egymást? Ujabb találkozót pontosabb meghatározással fenti jelígre a kiadóba kérek. 942

LAKÁS

Akinek

átadó lakása van, frdüljon hozzánk bizalommal.

Akinek

lakásra van szüksége, azonnal adunk és garantáljuk a beköltöztetést.

„ARDEAL”

lakás-, ingó és ingatlan közvetítő iroda Str. Ciorogariu (v. Uri-utca) Főpista mellett. Telefonszám 203.

KIADÓ műhely (világos) azonnal. Dr. Nemes, Strada Alexandri (Teleki-u.) 9. 943

KÉT világos utcai szoba, irodának, orvos rendelőnek, műteremnek, szalonnak stb.-nek alkalmas, a város központjában előnyös feltételek mellett átadó. Cim a Nagyvárad kiadóhivatalában. 954

ALKALMAZÁS

INTELLIGENS izr. árvaléány, ki varrni jól tud keres házikisasszonyi állást, magános urhoz vagy hölgyhöz is elmegy. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 930

14—16 éves rendes kislány tanulónak felvétetik a Savoly illatszertárban, Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut.) 934

JEAN Goldberg tanít románt, németet, franciát, angolt, gyors és könnyű módszerrel tökéletesen, Str. Marasti (Lázár Vilmos-utca) 3. szám. 951

PERZSASZÖNYEG készítéséhez gyakorlott munkásokat veszek fel. Székely. 949

ADÁS-VÉTEL

PATENT ARUHAZ Nagyvárad legelsőbb harisnyauzlete. Strada Josif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1. 1134

női cipőre korcsolyát megvétel. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 953

MEGVÉTELRE keresek 25-ös számú hegyes orru női korcsolyát. Cimet a Hegedüs Hirlapirodába kérek. 950

Tölgyfa hálószobák

topolya betéttel olcsón eladó Str. Alexandru (Teleki-utca) 15.

Kállay butorasztales

18 kötet Pallas Lexicon olcsón eladó. Cim Hegedüs Hirlapiroda. 921

Ez évad KABÁT és ÖLTÖNY-SZÖVET

újdivóságait feltűnő olcsón valamint árulit a szoliditásától elősmert

BÉLÉSÁRUKAT SZÉKELY

360 posztóruhaza Str. Avram J. (Kossuth-utca) 5

HASZNALT női varrógépeket és használt kerékpárokat veszek. Kalenda. 946

KÖZÉPTERMETRE való téli szőrmébe keset teljesen jókban levőt 6 hétre bérbe keresek. Cim Hegedüs Hirlapirodában. 948

KÜLÖNFÉLÉK

ELVESZETT 24-én este egy fekete bőrtárca pénzzel és Wertheim lakat kulccsal, főutatót a Zöldfa-utcaig, szegény emberé volt, a b. megtalálót kérjük beadni a Hegedüs Hirlapirodába 925

Directiunea Societatii Tramvaiilor Oradea-Mare.

HIRDETMEY

A Nagyvárad Városi Vasút ezennel közzéteszi, hogy 1925 január 1-től kezdve a következő árú bérletjegyek lépnek életbe: Az összes vonalakra havi 400 Lei. Két vonalszakaszra havi 250 Lei. Munkások, tanulók az összes vonalakra szóló bérletért 200 Leit, két vonalrészre pedig a munkások, ha havi jövedelmük a 2500 lejt meg nem haladja és tanulók ha szegénységüket bizonyítvánnyal igazolják 100 lej helyett 75 lejt fizetnek. Állami és vármegyei tisztviselők az összes vonalakra 125 Leiert, két vonalszakaszra pedig 75 Leiert válthatnak bérletjegyet. Városi tisztviselők számára a bérletjegyek ára az összes vonalakra 75 Lei, két vonalszakaszra 50 Lei. Mindazok, akik rendes bérletjegyet akarnak váltani, torlódások elkerülése végett már beadhatják fényképüket kizárólag a Hegedüs Hirlapirodába. A fényképek tisztán felismerhetők és lehetőleg ujak legyenek.

Az összes kedvezményes jegyek csakis az igazgatóságnál válthatók.

Az egyes utazásokra szóló jegyek ára január 1-től a következő: szakaszjegy 4 Lei, átszállójegy 5 Lei.

Oradea-Mare, 1924 dec. 23.

Directiunea Societatii Tramvailor.

25 leiert méterenként

1038 Schwartz József és fiai villanyerőre berendezett faapritó vállalat a rála vásárolt tűzifát felvágja és azonnal házhoz szállítja. — Ajánl elsörendű hasábos és aprított fát. — Str. Heria (Báthory-utca) 26 Telefon: 15-63

Művirággyár

Arany János-utca

értésiti a t. közönséget, hogy a legszebb SÍRKOSZORUKAT mai naptól kezdve olcsó árban kiskönyben is eladásba hozza. 1140 Szükség esetén kérjük felkeresni.

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növény

ételezsirt,

mert tiszta, egészsé-

ges és szapor

Kosorul előállítva, szigoruan az orthodox izr. rituelek szerint

Fuchs Benjamin nagyváradi orth. főrabbi ur felügyelete alatt

Készíti a Fabrica Phenix S. a. R. Bucaresti.

Oradea-marei képviselő: FISCHER EMIL Parcul Stefan cel mare 11. — Telefon 962

Nagyvárad legolcsóbb gőzfavágó üzeme

vállalatok tűzifa értékesítő

STERN és aprítótelep

Bármilyen mennyiségben azonnal szállít

hasábos tűzifát

Köbméterben vagy súlyban, továbbá

aprított tűzifát

vevőinknek bérvágást eszközölünk: fűrészelés köbméterenként 12 lei, aprítás köbméterenként 12 lei

üzem Sándor-ut. 16.

Telefon: Megrendelések felvételnek a Hegedüs Hirlapirodába és a „Hangya” Szövetkezetbe Ferdinand kir. Rákóczi-ut. Ahol minden vevő árendményt kap a megrendelésnél.

706 17-43

169

Ablak- és ükörűvegel F RENCZEL 670 készít és elad Szt. János-u. 44.

Nem reklam nem árverés nem kiárusítás

Valóság, való valóság! Minden vevő önmaga szabja meg a vásárlandó áru árát, mert minden elfogadható árért árusítok.

Árjegyzék:

valódi arany gyűrűk	150	Leitől
fülbevalók	130	"
karikagyűrű	350	"
14 karátos arany női lánc	350	"
női arany órák	800	"
férfi arany órák	3200	"
Brilliant gyűrűk	600	"
niccel óra jótállással	158	"
Ébresztő óra jótállással	175	"
férfi arany lánc	700	"
arany medallion	150	"

Győződjön meg nem bántja meg brilliánsért, aranyért bámulatos magas árat fizetek

HERBST ékszerész és órá

Bulev. Regele Ferdinand 9. sz. hol minden elfogadható árért árusítok készpenzért. 180

Ingyen

gap minden vevő, aki legalább 20 leiert vásárol egy darab Ixia

Szappant

a Savoly Illatszertárban

december 29-től január 29-ig

Üzletünket áthelyezzük

Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 17. Ésraktárunkban lévő butor, szőnyeg,

Wertheimkassa, irodaberendezések. irodafalakat rendkívül leszállított árak mellett árusítjuk. Tessék az alkalmat felhasználni. 1099 Tisztelettel

Beck és Benjámín

Strada Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 17.

Megnyilt az új tolllépőde

Zárda-utca, a zsidó templommal szemben ahol egy libatollért 1056

30—35 leit fizetnek.

ALLAMPOLGÁRI NÉVJEGYZÉKBŐL KIMARADTAKNAK FIGYELMÉBE!

Felebbezési románnyelvű blanketták kaphatók a Hegedüs Hirlapirodában.

Sonnenfeld Adolf részv. társ.